

Katarzyna Błaszczyńska
STANO A ZLÁ NOHA

Na motívy komiksu Tomasza Spella „Dobrodružství Stana a Zlej nohy“

Celý komiks si môžete prečítať tu: <http://zlanoga.blogspot.com>

Preklad a úprava Barbora Chovancová a Martin Kubran

PRVÉ DEJSTVO

Prológ

MAMA Spi, dieťaťatko, spiže,
mamka varí slíže,
syrové, makové,
perky lekvárové,

Spi dieťaťatko, spiže,
aspoň jeden sníček,
kúpi ti mamička
v meste medovníček.

(prestane spievať, telefonuje)

Áno, to som zase ja. Viem, že mám počkať na odpoveď, ale volám už tre-
tíkrát, a odpoveď mala prísť do štrnástich dní... Nie, neprišla...

(počúva odpoveď)

Ale ja už som doplnila a poslala všetky chýbajúce dokumenty. Ako to aké? Potvrdenie o synovej školskej dochádzke, potvrdenie zo sociálky o poberaní príspevku na opateru, potvrdenie o tom, že nepoberám ďalšie príspevky na syna, potvrdenie o dochádzke na rehabilitácie, potvrdenie o výške alimentov, rozhodnutie rodinného súdu, potvrdenie o príjmoch a daňové priznanie za minulý rok, vyjadrenie ošetrojúceho lekára, správu vychovávateľov a školského psychológa o synovej psychickej spôsobilosti, aj röntgen chrupu mojej mŕtvej matky.

(počúva odpoveď)

A nič! Proste som dodala všetko, čo bolo potrebné dodať aby ste zvolali komisiu, ktorá o tom rozhoduje, a nič! Ja sa nerozčuľujem! Hlavne ma nikam neprepájajte!

Scéna 1 - dobré a zlé dni

ZLÁ NOHA Dobrý večer. Toto je Stano. Ja som Zlá noha. A toto je Stanova mama. A zároveň – mama Zlej nohy. Stanovej zlej nohy.

STANO Zlá noha ale v skutočnosti nie je zlá.

Stano a Zlá noha

- ZLÁ NOHA Je.
- STANO Nie je.
- ZLÁ NOHA Je!
- STANO Myslím si, že nie je.
- ZLÁ NOHA Je! Je! Je! Kvôli Zlej nohe musí Stano jazdiť na vozíku! Zlá noha by veľmi chcela byť dobrou nohou, ale už sa ako zlá narodila a s tým sa nedá nič robiť.
- STANO Stáva sa ale, že keď vonku svieti slniečko, Zlá noha sa cíti lepšie a snaží sa byť dobrá. A niekedy, keď sa úplne oteplí, máva „dobré dni“, ako hovorí mama.
- MAMA V také ráno Stano vstane z vozíka a prechádza sa po dome.
- ZLÁ NOHA Stano vstane a potáca sa po dome. A premýšľa, prečo im mamka hovorí „dobré dni“.
- STANO Ved' je to predsa sviatok Zlej nohy! Takže by sa im malo hovoriť „zlé dni“.
- MAMA To je ako Prvý máj – Sviatok práce, vtedy tiež nikto nejde do práce.
- STANO Dospelí nevedia pomenovávať sviatky.
- MAMA Áno, Zlá noha máva aj „zlé dni“, a vtedy býva ešte Horšou nohou.
- STANO Mama vtedy hovorí, že prišli „horšie dni“.
- MAMA Prišli „horšie dni“.
- ZLÁ NOHA Zlá noha opuchne ako balón a leží nehybne, akoby bola paralyzovaná.
- STANO A nemá vôbec náladu na hranie. To síce nie je žiadny špeciálny sviatok, ale aj tak je to super, pretože vtedy môžem Zlej nohe znovu prečítať všetky komiksy a hrať sa na PlayStation. Zlá noha žere Tekkena. Preto sa robí, že je paralyzovaná.
- ZLÁ NOHA Aj mama máva občas „horšie dni“. Vtedy sa ešte viac zhrbí, zmĺkne a fajčí jednu od druhej...
- STANO Mama je proste šetrná. Šetrí zápalky aj plyn v zapaľovači.
- ZLÁ NOHA Vlastne jediný, kto nemáva „horšie dni“, je Stano. Dokonca ani keď dostane guľu z matematiky alebo poznámku. Nikdy sa nehnevá, ani keď je poznámka nespravodlivá.

Stano a Zlá noha

- STANO Pretože poznámky sú vždy spravodlivé.
- MAMA Nech sa deje, čo sa deje, Stano máva len „dobré dni“.
- STANO A „super-dobré dni“!
- ZLÁ NOHA To má vtedy, keď dostane z matiky čokoľvek, čo nie je guľa.
- STANO Alebo keď dostane poznámku.
- ZLÁ NOHA Stanko tvrdí, že poznámka je vlastne super.
- STANO Poznámka predsa znamená, že sa o neho pani učiteľka matiky predsa len zaujíma.
- ZLÁ NOHA Keďže učiteľov zaujímajú len ich obľúbenci-jednotkári, len málokto z nich sa zaujíma o Stana.
- STANO Preto sa snaží dostávať poznámok čo najviac.
- ZLÁ NOHA Pani učiteľka matiky hovorí, že Stano dosiahne...
- STANO Rekord!
- ZLÁ NOHA A vyhodí ho zo školy.
- STANO Stano nikdy v ničom rekord nedosiahol, takže to bude super-dobrá deň.
- ZLÁ NOHA Zato mama nemáva ani „dobré“, ani „super-dobré dni“. Usmieva sa len vtedy, keď Stano práve v ničom nedosahuje na rekord, a keď mu naopak hrozí priemerná (alebo dobrá) známka. Ale väčšinou je vážna, alebo, ako hovorí Stano:
- STANO Mama je vážne zamyslená.
- ZLÁ NOHA A to preto, že mama neustále bojuje.
- STANO Mama hovorí, že bojuje so systémom.
- MAMA Vieš, bojujem so systémom.
- STANO Ale kto to je ten systém, a akú mám použiť zbraň, aby som ho porazil – to neviem.

Scéna 2 - boj so systémom

MAMA *(telefonuje)*
To som zase ja. Áno, ja viem, že som vám už volala.

(počúva odpoved)

Áno, syn je chorý. Respektíve, momentálne je zdravý, ale... Jazdí na vozíku, takže vlastne nie je zdravý, že? Respektíve - teraz práve nejazdí na vozíku, ale normálne jazdí.

(počúva odpoved)

Áno, ja som matka.

(počúva odpoved)

Áno, účtovníčka... Áno, na zmluvu... Áno, na dobu neurčitú.

(počúva odpoved)

Nie! Na štvrt' úväzku!

(počúva odpoved)

Ale tú žiadosť som už vyplnila! Máte vôbec pred sebou moje dokumenty? Dobre, ešte raz. Pecka! P- E- C- K- A. Pecka. Stanislav Pecka.

(počúva odpoved)

Ako to, že nemáte? Podávala som to pred troma mesiacmi! Prosím Vás! Môj syn už dva roky jazdí na vozíku a stále má priznaný najnižší... Nehovorte mi, aby som sa nerozčuľovala, a hlavne ma nikam neprepájajte...!

Scéna 3 - škola

STANO Zlá noha nemá v škole moc kamarátov. Ostatné deti sa jej smejú. A Zlá noha sa ľahko našťve.

ZLÁ NOHA A nemá rada, keď sa jej dávajú prezývky.

STANO Vlastne nemám žiadnych kamarátov. Ale mám Zlú nohu.

ZLÁ NOHA Kamarát z triedy raz pozval Stana na narodeniny. Stanko mal takú radosť, že minul za darček pre kamaráta celé vreckové.

STANO Ale ukázalo sa, že narodeniny sa oslavujú na futbalovom ihrisku. Hostia

sa mali rozdeliť na dva tímy.

ZLÁ NOHA Ale Stana si nikto do tímu nevybral, takže sa pridá k tým, ktorých bolo menej.

STANO Najskôr Zlá noha nastavila niekomu nohu.

ZLÁ NOHA A Stano dostal žltú kartu.

STANO Bol som na tú kartu strašne hrdý, vyzerala ako zlatá medaila. Ukázalo sa ale, že Zlá noha faulovala hráča z nášho tímu.

ZLÁ NOHA Stano veľmi chcel dať gól...

STANO Ale keď lopta konečne letela mojím smerom, prešiel som vozíčkom cez nohu spolužiaka, čo mal narodeniny. Musel opustiť ihrisko, pretože mu prst napuchol tak, že si nedokázal sám vyzuť tenisku.

ZLÁ NOHA Stano dostal červenú kartu a tiež musel opustiť ihrisko. Odvtedy ho už nikto na narodeniny nepozval.

STANO Ale zato môžem celé vreckové utrácať za sladkosti!

MAMA Ako dopadla písomka z matematiky?

STANO Dnes som sa zoznámil s novým spolužiakom! Volá sa Marceli a má... nohu v sadre!

ZLÁ NOHA Marceli tvrdí, že si ju zlomil behom pretekov.

STANO Ale aj tak dobehol do cieľa ako prvý. Marceli je super! Prekonal doterajší rekord.

ZLÁ NOHA Aha, určite. Stano si veľmi prial sedieť v lavici s Marcelim, tak poprosil Zlú nohu, aby si presadla.

STANO Ale pani učiteľka o ňu zakopla a rozbila si hlavu o roh lavice.

ZLÁ NOHA Takže sa Zlá noha musela vrátiť na svoje miesto.

MAMA Tak ako dopadla písomka z matematiky?

STANO Marceli vravel, že sa raz úplne sám pobil s piatimi staršími chlapcami!

ZLÁ NOHA Ale jeden mu uvalil celou silou päťou do nosa! Preto má Marceli teraz taký veľký nos!

STANO Ale aj tak si s nimi poradil.

- ZLÁ NOHA Aha, tak určite. Stano sa nikdy s nikým nepobil, zato Zlá noha má v škole povest' bitkára, takže Marceliho historka na ňu nejako extra nezapôsobila.
- MAMA Bola dnes písomka z matematiky?!
- STANO Povedal som Marcelimu, že som tiež majster v súbojoch, ale... očných!
- ZLÁ NOHA Vždy, keď ide Stano s mamkou a Zlou nohou na prechádzku, ľudia sa na nich dívajú.
- STANO Tak sa na nich tiež dívam. Pozerám sa priamo do očí!
- ZLÁ NOHA Stano je majster očných súbojov.
- MAMA Čo si dostal z matematiky?
- STANO Jednotku! Ale Zlá noha dostala guľu...
- ZLÁ NOHA S hviezdičkou, pretože nakreslila na písomku krásnu kravu.
- MAMA To musíme osláviť zmrzlinou!
- ZLÁ NOHA Tak mama vytiahla zmrzlinu z mrazáku.
- STANO Často to tak robí!
- ZLÁ NOHA Stano kedysi poprosil mamu o stolovú hru, k narodeninám.
- STANO A mama, namiesto toho, aby nejakú hru kúpila v obchode, proste ju vyrobila! Je super-šikovná!
- MAMA Tak, určite. Proste nemáme peniaze.
- ZLÁ NOHA A Stano si myslí, že je proste skromná.

Scéna 4 – pán Gregor

- ZLÁ NOHA Každý utorok berie mama Stana a Zlú nohu na rehabilitáciu. Cvičí tam s pánom Gregorom. Stano má pána Gregora veľmi rád!
- STANO Je milý a super-vtipný!
- ZLÁ NOHA Pán Gregor hovorí, že Stano musí viac cvičiť, inak skončí na vozíku.
- STANO To je hrozne srandovné! Pretože na vozíku rutinne jazdím už dva roky!
- ZLÁ NOHA Na rehabilitáciách u pána Gregora Stano a Zlá noha robia rôzne cviky.

- STANO Ale najdôležitejšie je, že na konci na seba vždy robíme do zrkadla rôzne ksichy.
- MAMA A hrozne sa pri tom smejú.
- ZLÁ NOHA Pán Gregor hovorí, že smiech je najdôležitejší. A je úplne jedno, ako ťažko je práve človeku.
- MAMA „Niekedy sa proste stačí usmiať, a človeku je hneď lepšie.“
- ZLÁ NOHA Dnes, keď Stano a Zlá noha odchádzali z rehabilitácie, z vozíka odpadlo koleso.
- STANO Pán Gregor chcel pomôcť...
- ZLÁ NOHA Ale nepodarilo sa mu opraviť invalidný vozík.
- MAMA A Stano skončil bez vozíka.
- ZLÁ NOHA Mama mala starosti, pretože na nový vozík pre Stana jednoducho nemala peniaze.
- STANDA Ale pán Gregor je super-chytrý, pretože povedal, že keď sa budem snažiť, môžem dostať nový vozík zadarmo od Cecilky!
- MAMA Stanko, od akej Cecilky?
- STANO Od Ceciálky.
- MAMA Nie od ceciálky, ale od sociálky.
- STANO Tak teda od špeciálky.
- ZLÁ NOHA Mama mala starosti aj preto, že nevedela, ako sa vrátíme domov.
- STANO Hurá! Pôjdeme domov taxíkom.
- MAMA Stanko...
- ZLÁ NOHA Mama nemala peniaze na taxík.
- STANO Ale ukázalo sa, že pán Gregor nie je len super-vtipný a super-chytrý, ale je aj super-silný!
- ZLÁ NOHA Pán Gregor zrušil ďalšiu hodinu a vzal Stana a Zlú nohu na koňa.
- STANO A odniesol nás až domov! A potom sa ešte vrátil po vozík.
- ZLÁ NOHA Stano premýšľal, či to vyzerá takto, keď má človek tatka.

Stano a Zlá noha

- STANO Mami. Prečo som nikdy nepoznal tatka?
- MAMA Pretože umrel pri pôrode.
- ZLÁ NOHA Mama sa zachichotala a potom sa zamyslela. Stano zbožňuje, keď sa mama chichoce.
- MAMA Niektorí ľudia proste zmiznú a nikto nevie, kde sú.
- STANO Tak prečo ho nejdeme hľadať? Možno si tatko nepamätá, kde bývame.
- ZLÁ NOHA Možno si tatko proste nepamätá kde bývame?
- MAMA A niektorí ľudia možno proste nechcú, aby ich niekto hľadal?!
- STANDA To znamená, že tatko musí byť super-odvážny.
- MAMA Odvážny?
- STANO No, keď dokáže byť sám.
- MAMA Každý dokáže byť sám.
- STANO Ja nie. So mnou je vždy Zlá noha.
- ZLÁ NOHA Je to tak!
- STANO A odkiaľ sa berú deti?
- MAMA Povedz mu to ty.
- ZLÁ NOHA Ty mu to povedz.
- MAMA Nie, ty mu to povedz.
- ZLÁ NOHA Dobre, dobre, keď myslíš...
- ZLÁ NOHA UKAZUJE, MAMA JU ZASTAVÍ.*
- MAMA To vážne? Takže, keď sa nejaký pán a nejaká pani majú veľmi radi, a sú dospelí a zodpovední, tak sa spolu tak akoby vlnia v posteli a z toho vznikne bábätko.
- STANO A vy s tatkom ste to tiež tak mali?
- ZLÁ NOHA Áno.
- MAMA Nie. *(súčasne)*
My sme sa len mali veľmi radi.

Stano a Zlá noha

- ZLÁ NOHA A mama potom začala hovoriť niečo o nejakých škrtoch v rozpočte a nejakých zákonoch.
- MAMA Takže, už nebudeme chodiť na rehabilitácie.
- STANDA Takže pán Gregor príde na cvičenie k nám domov! Mami! Máš rada pána Gregora?
- MAMA Mám.
- STANO A kedy teda budete mať svadbu?
- MAMA Tak to nefunguje. Život nie je tak jednoduchý.
- ZLÁ NOHA Pán Gregor nikdy neprišiel.
- STANO Prečo? To neni fér.
- MAMA Máš pravdu. Nie je to fér.
- STANO To znamená, že nás pán Gregor nemá rád?
- ZLÁ NOHA Áno!
- MAMA Nie! Má nás rád, ale pacienti sú jeho práca. A okrem práce má svoj život a svoju rodinu.
- STANO Ja mám tiež svoj život a rodinu, ale navštívil by som ho, keby som mohol.
- MAMA Prestaň! Keď budeš dospelý, tiež sa naučíš mať rád ľudí na diaľku.
- STANO Napríklad tatka?
- ZLÁ NOHA Napríklad tatka?
- MAMA Napríklad tatka.

Scéna 5 – choroba

- ZLÁ NOHA Niekoľko dní nemal Stano vozík, pretože ho mamka odniesla do opravovne.
- STANO To bolo super, pretože som nemusel chodiť do školy.
- MAMA *(do telefónu)*
Ide o náhradný vozík. Áno, náhradný, tak ako auto alebo telefón, keď sa

pokazí, a je v oprave.

ZLÁ NOHA Doma sa Stano pokúšal chodiť s barlami.

STANO Barle sú moje ďalšie nohy. Super-zlé Stanove nohy.

MAMA *(do telefónu)*

Čože? Akože tri mesiace?! Syn sa bez neho nemôže hýbať!
(počúva odpoveď)

Dobre, prepojte ma, prosím Vás, počkám.

(odtrhne sa od rozhovoru)

Našťastie, Stano je práve vo forme, má dobré dni.

STANO Dobré dni? Najlepšie super-dobré dni na svete.

MAMA Áno! NÁH-RAD-NÝ!

STANO Lepšie než prázdniny...

MAMA Stanko, ty máš teraz za úlohu byť čo najviac v posteli, aby si neunavoval nohy.

STANO Mama nevedela o paranormálnych schopnostiach nových Super-Zlých nôh!

ZLÁ NOHA Ale vozík sa napokon vrátil zo servisu.

STANO A my sme sa museli vrátiť do školy... Zato Zlá noha sa začala cítiť horšie.

MAMA Musím ti dať injekciu, trochu to štipne.

STANO Nie, nie!

ZLÁ NOHA Stano sa rozplakal.

STANO Ale teda akože nie, že to bolelo.

MAMA To nevadí, to predsa nie je žiadna hanba.

STANO Nechcem, aby Zlá noha umrela.

MAMA Zlá noha neumrie. Zlá noha s tebou bude navždy.

ZLÁ NOHA Na druhý deň sa Stano cítil už trochu lepšie.

- STANO Je dobré cítiť sa trochu lepšie ako trochu horšie!
- ZLÁ NOHA Ale zasa nie oveľa lepšie, netreba to preháňať, pretože potom sa musí ísť do školy.
- STANO Najlepšie je cítiť sa lepšie, ale nie o moc lepšie.
- ZLÁ NOHA Takže sa dá povedať, že sa Stano cítil ideálne. Stano a Zlá noha dnes nemuseli ísť do školy a mohli sa celý deň hrať na PlayStation.
- STANO PlayStation som dostal od tety Mišky! Za to, že som taký statočný.
- ZLÁ NOHA Statočný? A prečo je akože Stano „statočný“?
- STANO No práve. Ja predsa nemusím každý deň bojovať s obludami ako X-Meni.
- ZLÁ NOHA X-Meni sú obľúbené Stanove komiksy. Pretože sú o takých ľuďoch, ako je Stano.
- STANO Najviac super X-Men je Profesor X, ktorý jazdí na vozíku. Je super-chytrý a dokáže čítať myšlienky.
- ZLÁ NOHA Zlá noha má najradšej Wolverina. Občas si Stano dáva na hlavu slipy a má špeciálne mentálne schopnosti.
- STANO Mami! Dokážem čítať myšlienky!
- MAMA Aha? Tak, čo bude na obed?
- STANO ZEMIAKOVÉ PLACKY!
- ZLÁ NOHA A napriek tomu, že mama plánovala čínske slíže, na obed boli... zemiakové placky.

Scéna 6 - teta Miša

- ZLÁ NOHA, STANO: Streda!
- ZLÁ NOHA Každú stredu Stano, Zlá noha a mama sledujú „Tri štvrté na pomstu“.
- STANO To je kriminálka, kde hlavnú úlohu hrá teta Miša!
- ZLÁ NOHA Hrá ex-policajtku, ktorá prahne po pomste, pretože jej zabijaci odpravili partnera. V každom diele sa teta Miša pýta nejakého zabijaka, koľko je hodín.
- STANO A skôr, než jej odpovie, Miša ho nakope a pritom kričí:

STANO, ZLÁ NOHA, MAMA: TRI ŠTVRTE NA POMSTU!

ZLÁ NOHA Dnes teta Miša prišla na návštevu za mamou, Stanom a Zlou nohou.

STANO Dostal som lego!

ZLÁ NOHA A Zlá noha dostala ponožku. Takú super, s oddelenými prstami a bambul-
kou! A s takými...

MAMA Dobre, dobre. Ako vždy Stanka rozmaznávaš.

ZLÁ NOHA To mamka hovorí „vždy“... Pritom sama dostala víno.

STANO Teta Miša je super-mega! Hrá v divadle a v televízii!

ZLÁ NOHA Teta Miša hovorí, že nemá muža, pretože sa vydala za svoju prácu.

TETA MIŠA Ale občas ju podvádzam s rôznymi pánmi.

ZLÁ NOHA Ide o to, že teta Miša občas pracuje ako hasička. A občas šoféruje auto-
bus.

STANO Teta Miša je super-šikovná!

ZLÁ NOHA Stano sa rozhodol, že bude hercom.

MAMA Mám pocit, že keď sa Stanko narodil...

STANO Budem prvý postihnutý herec.

MAMA A on odišiel... niečo vo mne umrelo.

STANO Pripevním si k vozíku pušku a budem zabíjať kriminálnikov.

MAMA Ale stále to tam je.

STANO Film sa bude volať „Pomstiteľ na dvojhlavňovom vozíku“.

MAMA A hnije.

ZLÁ NOHA Zatiaľ čo Stano sníval o filmovej kariére, Zlá noha započula, ako teta
Miša prehovára mamu, aby si niekoho našla. Ale mama nechcela. Dnes
teta Miša vytiahla mamu z domu.

MAMA Miša dokonca najala pani opatrovatel'ku.

STANO Pani opatrovatel'ka bola super-super! Kreslila rôzne veci a Stano so Zlou
nohou ich vyfarbovali. A keď sa dozvedela, že Stano zbožňuje komiksy,
nakreslila jeden o ňom a o Zlej nohe. Komiks bol o Zlých rukách, ktoré

chceli ovládnuť svet, ale prišla záchrana – Super-Stano a jeho Zlá noha!

(opakuje text)

Pani opatrovatel'ka bola super-super! Kreslila...

MAMA Stanko môj! Musí u nás prespať jeden kamarát. Zaľahni do postele, daj si sluchátka a pusti si niečo pred spaním.

(pauza)

Do postele!

STANO Super, že má mama kamaráta, s ktorým sa môže hrať dokonca aj v noci. Schválne, čo to mama s novým kamarátom hrajú. Žeby bobríka mlčanlivosti?

MAMA Ospravedlňujem sa... nemôžem.

ZLÁ NOHA Mama prehrala.

MAMA Ja proste... nemôžem. Prepáč.

ZLÁ NOHA Mamin kamarát odišiel.

STANO Mama už sa nechcela hrať.

ZLÁ NOHA Stano tiež nerád prehráva.

STANO To mám určite po mame.

Scéna 7 – ťažké otázky

ZLÁ NOHA Marceli! Dnes Marceli navštívil Stana a Zlú nohu. Priviezol ho tatko, pretože Marceli nemôže sám chodiť.

STANO Marceliho rodičia hovoria, že sa Marceli musí hrať s inými deckami, aj keď má zlomenú nohu. Inak dostane depresiu.

ZLÁ NOHA Dostane čo?

STANO Depresiu.

ZLÁ NOHA Čo to je?

STANO Neviem. Proste depresia.

ZLÁ NOHA Tak prečo to hovoríš? Stano a Zlá noha nevedia, čo to je depresia.

- STANO Ale ja ju mám určite silnú, pretože Marceli je prvý spolužiak, ktorý za mnou prišiel na návštevu.
- ZLÁ NOHA Priniesol so sebou časopis, ktorý nenápadne schovával pod bundou.
- MAMA Marceli, daj mi bundu, inak sa spotíš.
- ZLÁ NOHA Nie, nie, ďakujem. Marceli s vďakou odmietol a povedal, že asi trochu prechladol, takže by radšej zostal v bunde. Vyzliekol si ju až v Stanovej izbe. Až keď boli sami.
- STANO Evidentne mu bolo teplo.
- ZLÁ NOHA Opatrne vytiahol časopis, otvoril ho. Vo vnútri bola spústa rozosmiatych paní.
- STANO Ukazovali nohy a bruchá.
- ZLÁ NOHA Ticho! Všetky boli vyzlečené.
- STANO Tým zase bolo asi až moc teplo.
- ZLÁ NOHA Ticho! Marceli otáčal ďalšie stránky časopisu, ukazoval svoje obľúbené panie a hovoril, ako sa volajú.
- STANO Marceliho rodičia si robia zbytočné starosti, že by mohol mať Marceli depresiu - veď má toľko kamarátok.
- ZLÁ NOHA Ticho! Stano povedal, že je to zvláštne, že je mu pri pohľade na toľko nahých paní vo vnútri tak teplo...
- STANO Chcel som vedieť, či je to...
- MAMA Horúci čaj pre Marceliho...
- (pristihne ich)*
- ZLÁ NOHA To nie je moje!
- STANO Mami, čo to je depresia?
- MAMA Čo? Depresia?
- STANO Chcel by som vedieť, čo je to depresia.
- MAMA Aha. Depresia to je, keď je niekto veľmi smutný, aj keď sa snaží usmievať.
- STANO Tak to ja asi nemám depresiu.

Stano a Zlá noha

- MAMA Jasné, že nemáš.
(berie im „časopis“)
Daj mi to.
- STANO Ale určite mám iné chyby.
- MAMA Áno, Stanko. Všetci ľudia majú svoje chyby.
- STANO Ale ja ich mám asi viac.
- MAMA Nie. Prečo?
- STANO Pretože ma v škole nikto nemá rád.
- MAMA Ty sám si musíš veriť. Musíš si veriť, že si...
- STANO Super?
- MAMA Super.
- STANO Mami, a akú chybu máš ty?
- MAMA Ja mám na tvári znamienko, ktoré nemám rada.
- STANO Wow! Super! Mama a Zlé znamienko!
- ZLÁ NOHA Dobrodružstvá Mamy a Zlého znamienka!
- MAMA Ale každá chyba sa dá zmeniť na prednosť.
- ZLÁ NOHA Stano je tlstý. TlStano.
- STANO Ale vďaka tomu je ma viac.
- MAMA Presne tak.
- STANO A je mi vždy teplo!
- MAMA Presne tak.
- STANO A Zlá noha býva často chorá.
- ZLÁ NOHA Ale vďaka tomu Stano nemusí chodiť do školy. A Marceli má veľký nos.
- STANDA Ale má skvelý čuch!
- ZLÁ NOHA A Stanova mama má znamienko na tvári.

Stano a Zlá noha

- STANO Ale tatovi sa páčilo!
- ZLÁ NOHA *(improvizujú)* A ona má dieru na tričku, on má špinavé nechty a on má krivé nohy.
- STANO Ale zato máš vetranie, vyzerajú ako nalakované, a ty... Mami, a prečo sa Zlá noha volá Zlá? Veď je to tá lepšia noha. Keby bola druhá noha rovnako dlhá, behal by som najrýchlejšie z triedy.
- MAMA Nie, nie, nie. V takomto prípade nedávajú dva mínusy plus.
- STANO Ale...
- ZLÁ NOHA Ticho, mama je účtovníčka, a ty nie si zrovna najlepší v matematike. Tak prestaň.
- MAMA Čo?
- ZLÁ NOHA Čo?
- MAMA Čo?
- STANO Čo?
- ZLÁ NOHA Čo?
- MAMA Čo?

Scéna 8 – pravá tvár Stanových známok

- ZLÁ NOHA Stanovej mame dnes zavolali zo školy.
- MAMA Čo?!
- ZLÁ NOHA Ukázalo sa, že Stano nemá žiadne jednotky, ale samé päťky. Mama bola našťvaná. Stano by najradšej utiekol z domu ako to robievajú chlapci vo filmoch.
- STANO Ale to by mama musela najskôr odomknúť horný zámok od dverí... A pomôcť mi zísť po schodoch... A pomôcť mi nastúpiť do autobusu... Zapnúť mi pásy... Cvaknúť lístok...
- ZLÁ NOHA A práve preto Stano z domu neutiekol. Zato mamu si pozvali do školy kvôli jeho známkam.
- STANO Chcel som sa Zlej nohe nejako odvdáčiť za to, že ma tak dlho kryla.

Stano a Zlá noha

- ZLÁ NOHA Celý čas zahmlievala, že Stanove gule sú gule Zlej nohy, hoci Zlá noha dostávala samé jednotky.
- STANO Vďaka ti.
- ZLÁ NOHA Stano nevedel, ako na to. Vďaka ti, najlepšia...
- STANO Sékra a kamoška...
- ZLÁ NOHA Ako to píšeš ségra? Nie, Stano skutočne nevedel, ako na to.
- STANO Našťastie mi pomohla Zlá noha. Tak sa rozbehla, že napísala dlhý ďakovný list, dokonca dva - dlhší pre seba a ešte jeden pre mamu.
- MAMA To mi nemôžete urobiť! Tak veľmi som bojovala za to, aby Stano chodil do normálnej školy.
- ZLÁ NOHA Keď Stano a Zlá noha čakali na mamu pred riaditeľňou, Stano si predstavoval, že letí lietadlom. Z vozíka bol kokpit pilota.
- STANO A Zlá noha bola vrtuľa.
- MAMA Chcete sa ho zbaviť, pretože je chorý. Pretože jazdí na vozíku!
- STANO Vážení pasažieri, zapnite si prosím bezpečnostné pásy. Do štartu zostáva 5, 4, 3, 2...
- MAMA Ako to pomalší? Spomalený? To vy ste... Pardon.
- ZLÁ NOHA Pozor, pozor! Ľavé krídlo je preťažené. Ľavé krídlo je preťažené. Prosíme pasažierov, aby zachovali pokoj a ostali pripútaní.
- MAMA A prečo sa až teraz dozvedám, čo Stanovi hrozí?
- ZLÁ NOHA Stano vedel, že on a Zlá noha majú problém.
- MAMA Prosím vás, aký problém s agresivitou?! To iné decká ho provokujú!
- ZLÁ NOHA A že asi dostanú zákaz. Zákaz na všetko. Zákaz všetkého.
- MAMA Čo s tým majú spoločné ostatní rodičia? Keď sa chcú sťažovať na Stana, nech prídu za mnou!
- STANO Možno aj na školu?
- MAMA A VY máte deti...? Čo by ste robili na mojom mieste?
- ZLÁ NOHA Stano mal pravdu. Dostal zákaz na PlayStation, na televíziu, na komiksy...

Stano a Zlá noha

- MAMA Ale nie na školu.
- ZLÁ NOHA Práve naopak.
- MAMA Práve naopak. Stanko, keď nepostúpiš do ďalšieho ročníka, vyhodia ťa zo školy.
- ZLÁ NOHA Stano nerozumel, v čom je problém.
- STANO Nerozumiem, v čom je problém...
- MAMA Keď nebudeš niečo vedieť, prídeš za mnou, dobre?
- ZLÁ NOHA A tak Stano chodil za mamou priemerne každých päť minút. Hrozne rád jazdil z izby do izby.
- STANO Vďaka tomu som získaval cenné minúty ne-učenia!
- ZLÁ NOHA Nakoniec sa mama rozčúlila a prikázala Stanovi učiť sa v obývačke, vedľa nej.
- STANO Ukázalo sa, že je mama super-geniálna na matematiku!
- ZLÁ NOHA Však je účtovníčka...
- STANO Ukázalo sa tiež, že je mama super-učiteľka, pretože stále opakovala:
- MAMA Stanko, na teba ja nemám silu.
- STANO Presne toto predsa hovoria všetci učitelia v škole!
- MAMA Učili sme sa to predvčerom, včera aj dnes ráno...
- STANO To tiež hovoria!
- MAMA Zajtra k nám príde pani na doučovanie.
- ZLÁ NOHA Ale Stano z toho nemal radosť. Chcel, aby jeho učiteľkou bola už len mama.
- MAMA Občas sa stáva, že kováčova kobyľa chodí bosá, neviem ti to lepšie vysvetliť.
- STANO Ešte dobre, mami, že si účtovníčka, a nie obuvníčka. Pretože Zlá noha by nemala čo na seba.
- MÁMA Neodbiehajme od témy. Odmocnina zo 16?
- STANDA Wow.

- ZLÁ NOHA Pani na doučovanie je tu.
- STANO Pani na doučovanie bola super-pekná. Vyzerala ako jedna z tých paní z Marceliho časopisu.
- ZLÁ NOHA Stano bol do pani na doučovanie tak zapozieraný, že zabudol, koľko je dva krát osem.
- STANO Ale pani na doučovanie okrem toho, že bola super-pekná, bola tiež super-pomocníčka – vôbec sa nehnevala, naopak radila. A raz mi dokonca postrapatila vlasy a zasmiala sa.
- ZLÁ NOHA A hoci sa Stano z matematiky nič extra nenaučil, bol z tých hodín s pani na doučovanie tak nadšený, že mamu poprosil o ďalšie.
- STANO Mami, prosím...
- MAMA Stanko, sotva nám vyjdú peniaze na jednu hodinu týždenne. Prosím ťa, dobre ju využi.
- ZLÁ NOHA Stano chcel byť dobrý, a preto si na ďalšiu hodinu vymyslel plán, pripravil si reč a spýtal sa pani na doučovanie, či by...
- STANO Či by si ma, teda nás, nechcela vziať, teda keď budem dospelý? Mama by potom nemusela platiť za doučovanie, pretože pani na doučovanie by bola moja, naša, super-budúca-žena.
- ZLÁ NOHA Pani na doučovanie nesúhlasila...
- STANO Ale aspoň nechcela zaplatiť za dnešné doučovanie.
- ZLÁ NOHA Za týždeň na ďalšie doučovanie neprišla. Ani na žiadne ďalšie.
- (vyťahuje chrupku)*
- Stano, chytaj!

Scéna 9 – pani psychologička

- ZLÁ NOHA Od tej doby, čo bola mama naposledy v škole, musí Stano chodiť raz týždenne ku školskej psychologičke.
- STANO Pani psychologička je super-milá!
- ZLÁ NOHA Stano má tie stretnutia veľmi rád. Pani psychologička sa Stana pýta na spústu vecí.

- STANO Jednotku z psychológie na vysvedčení mám vo vrecku! Poznám všetky odpovede!
- ZLÁ NOHA Stano sa dnes pani psychologičke snažil vysvetliť, že to Zlá noha sa bila s deťmi v škole, nie on. Pani psychologička sa Stana spýtala, či to bude jej vina, keď niekoho udrie, alebo vina jej päste.
- STANO To bude samozrejme Vaša vina, nie vina Vašej päste.
- ZLÁ NOHA Pani psychologička povedala, že má Stano pravdu.
- STANO Mám radosť, že si rozumieme.
- ZLÁ NOHA Pani psychologička sa dnes Stana opýtala, čo mu Zlá noha hovorí, keď sa spolu rozprávajú.
- STANO Ale Zlá noha nič nehovorí.
- ZLÁ NOHA Pani psychologička si myslí, že to je preto, že to je len noha.
- STANO Ale ja si myslím, že je to preto, že Zlá noha nemá ústa.
- ZLÁ NOHA Pani psychologička sa pokúšala Stana presvedčiť, že Zlá noha je jeho imaginárna kamarátka.
- STANO Ale Zlá noha predsa sedí tu!
- ZLÁ NOHA Pani psychologička tvrdí, že Stano dal svojej nohe ľudské vlastnosti kvôli tomu, že sa cíti osamelý.
- STANO Ale ja nie som osamelý! Mám predsa mamu. A Zlú nohu!
- ZLÁ NOHA Dnes, keď Stano a Zlá noha čakali na pani psychologičku, vyšiel z jej ordinácie Marceli.
- STANO Marceli hovorí, že ho skúma skupina najlepších psychológov na svete, aby našli vzorec Marceliho výnimočnosti!
- ZLÁ NOHA Aha, určite.
- STANO Akože, aké by to bolo, keby som bol tiež tak výnimočný, tak super ako Marceli...
- ZLÁ NOHA Ale Zlá noha započula, ako pani psychologička hovorí o rozvode Marceliho rodičov, a že sa Marceli nemôže schovávať do sveta lží a fantázie, pretože tým nič nezmení.
- STANO Byť výnimočný musí byť strašne super-skvelé!

Stano a Zlá noha

- ZLÁ NOHA A dneska sa pani psychologička Stana spýtala, kým by chcel byť, keď bude dospelý. Stano každú chvíľku menil názor, už nechcel byť herec.
- STANO Keď budem dospelý, chcel by som byť... výnimočný! Alebo nie, najviac by som chcel byť psychológ. Pretože je super pomáhať iným s ich problémami.
- ZLÁ NOHA Taký psychológ tak dobre zvláda problémy iných, že sám nemá žiadne.
- STANO Zlá noha nemala žiadne pochybnosti. Vždycky chcela byť kozmonautka.
- ZLÁ NOHA Pani psychologička povedala, že pre dnešok už končíme, pretože si musí ísť zapáliť.
- STANO Kedysi sme so Zlou nohou napodobňovali mamu, ako fajčí.
- MAMA Fajčenie je hrozne zlé a veľmi nezdravé! Sľúb mi, že nikdy nebudeš fajčiť.
- STANO Ale keď je to tak hrozné, prečo fajčíš ty, mami?
- MAMA Dospelí niekedy robia chyby preto, aby na ne upozornili svoje deti.
- ZLÁ NOHA Stano nikdy nepremýšľal o tom, že by bol tatkom.
- STANO Ale prisahám, že budem robiť spústu chýb a stanem sa najlepším super-rodičom na svete.

Scéna 10 – písomka

- ZLÁ NOHA Konečne prišiel deň písomky, ktorá rozhodne, či Stano a Zlá noha postúpia do ďalšieho ročníka.
- STANO Pripravovali sme sa na ňu celý mesiac!
- MAMA Nech to dopadne, ako to dopadne, už teraz som na teba pyšná.
- ZLÁ NOHA Ale Stano a Zlá noha do školy nešli, pretože ochoreli. Mama dala Stanovi tak odporný sirup...
- STANO Že by som radšej šiel na tú písomku!
- ZLÁ NOHA Stanova mama si vzala voľno, volala do školy a nakoniec bežala do školy.
- MAMA *(do telefónu)*
Nie, nesnažím sa obísť systém, prosím Vás! Vy by ste pustili decko do školy s horúčkou a nohou opuchnutou ako balón?

- ZLÁ NOHA Podarilo sa jej dokonca preložiť písomku. Ale Stano a Zlá noha sa cítili čím ďalej tým horšie. Nešli dokonca ani na druhý termín.
- STANO Mama sa vôbec nehnevala. Vzala si dovolenku, aby sa o mňa mohla starať. O mňa a Zlú nohu.
- ZLÁ NOHA Stano sa ju snažil presvedčiť, že sa o seba postará sám, ale potom sa mu pri čistení zubov zatočila hlava a mama nesúhlasila, aby zostal doma sám.
- STANO Ale veď by som nebol sám! Bola by so mnou Zlá noha.
- ZLÁ NOHA O mesiac neskôr skončila mamke dovolenka a musela z práce definitívne odísť, aby mohla byť so Stanom.
- MAMA Nech sa stane, čo sa stane, Stanko, máme jeden druhého, a to je najdôležitejšie.
- STANO Toto mama hovorí, keď už je fakt zle.
- ZLÁ NOHA Školský rok sa skončil a Stano a Zlá noha neprešli do ďalšieho ročníka.
- STANO Museli sme prestúpiť do akejsi „zvláštnej školy“.
- ZLÁ NOHA Stano premýšľal, či je to škola pre ľudí so zvláštnymi schopnosťami.
- STANO Napríklad pre takých, čo vedia čítať myšlienky alebo ovládajú očné súboje.
- ZLÁ NOHA Ale mama nevyzerala šťastne.
- STANO Mami, ty sa hneváš?
- MAMA Na teba? Ale prosím ťa.
- ZLÁ NOHA Stanova mama sa nehnevala. Bolo to horšie. Bola sklamaná. Stano sa snažil nebáť sa.
- STANO Koniec koncov máme pred sebou celé prázdniny!
- ZLÁ NOHA Ale hranie sa so Zlou nohou neprichádzalo do úvahy.
- MAMA Ale hranie sa so Zlou nohou neprichádza do úvahy.

Scéna 11 – po prvýkrát

- STANO Zlá noha bola čím ďalej opuchnutejšia. Mama každú chvíľu prinášala akési rôznofarebné tabletky. A po prvýkrát zavolala doktora domov.
- MAMA Doktora odporúčal Miškin známy a bol našou poslednou nádejou.
- STANO Pán doktor mi zmeral tlak, teplotu, vypočul si srdiečko, predpísal akési vitamíny a povedal:
- MAMA 60 eur. Povedal, že to je len nejaká prechodná infekcia.
- STANO Mama mala len 50, tak zavolala tete Miške a poprosila ju o pomoc. Teta Miša prišla hneď. Navrhla mame, aby išla...
- TETA MIŠA ...Na prechádzku alebo do kina, a ja zostanem so Stanom.
- MAMA Na prechádzku alebo do kina? Nie, ďakujem, Miša, zostanem s ním.
- STANO Ale teta Miša povedala, že mama vyzerá hrozne, ustarane a unavene. A že by si mala aspoň pospať...
- TETA MIŠA Môžem tu zostať...
- MAMA Miška, nehovor mi, čo mám robiť, je to môj syn. Už sa radšej vráť do práce.
- STANO A tak teta Miša odišla. Ale mala pravdu – mama vyzerala ustarane. A hrozne unavene.
- MAMA Vieš, že v mojich snoch si vždycky zdravý?
- STANO Akože ako zdravý?
- MAMA Bez Zlej nohy.
- STANO Ale akože ako bez Zlej nohy? Bez Zlej nohy by predsa Stano nebol Stano. Že? Že? Bez Zlej nohy by predsa Stano nebol Stano. Že? Bez Zlej nohy by predsa Stano nebol. Že? Že? Že?
- MAMA Stano? Stanko! Kde si? Stano! Buď so mnou! Prosím záchranku do nemocnice.
- STANO Nikdy predtým som neomdlel. Ešte nikdy som nevidel, že by sa mama niečoho bála. A ešte nikdy som nešiel taxíkom.
- Bol to fakt deň kedy som zažil rôzne veci po prvýkrát. Zlá noha v mojom

sne vyzerala ako dievča, ako dievčatko. Pritom je ako staršia sestra. Beháme spolu po poli, ktoré nemá koniec. Držím ju za ruku. Nikdy ju nepustím. Viem, že keď to urobím, stane sa niečo zlé. Tak proste... bežíme ďalej. Pevne sa držíme a bežíme.

Keď som otvoril oči, bol som niekde inde. Najprv som uvidel mamu, hádala sa s niekým v bielom plášti.

Hlasno kričala a rozhadzovala rukami. A bola tu aj teta Miša.

Vždy keď som otvoril oči, mama bola pri mne a držala ma za ruku. Občas aj teta Miša. Vždycky uplakaná. Mama neplakala. Nikdy som ju nevidel plakať. Myslím, že jej cigaretový dym vysušil všetky slzy.

Scéna 12 – export

STANO Mami, čo sa stalo so Zlou nohou?

MAMA Je vo vážnom stave. Preto si chorý. Doktori celý deň hľadajú príčinu. Pretože nie je normálne, že stále omdlievaš a budíš sa.

Prestaňte experimentovať s mojím dieťaťom!

Ja chcem len vedieť, čo mu je! A Vy, Vy by ste dokázali pokojne sedieť a dívať sa na to, ako Vás opúšťa Váš syn?

Doktori čakajú, že sa Stanov stav stabilizuje. Ale nemá príliš veľkú šancu, že to prežije.

Zato Zlá noha nám posielala pozdravy zo všetkých miest, ktoré navštívi.

ZLÁ NOHA Z Londýna napísala, že nás moc moc miluje. Z Moskvy, že jej chýbame. Z New Yorku, že sa ospravedlňuje.

MAMA Stanko, doktori musia odrezat' Zlú nohu. Čím dlhšie čakajú, tým horšie pre nás.

STANDA Asi som sa stratil po slove „odrezat'“.

MAMA To znamená, že dneska pôjdeš na operáciu.

STANO NEDOVOLÍM ODREZAŤ ZLÚ NOHU! To nemôžu! Veď Zlá noha nemá žiadnych iných kamarátov! Má len Stana!

MAMA Hrozne ma to mrzí, Stanko môj.

STANO Prosím, mami! Urob niečo! Ty vždycky vieš, čo robiť!

MAMA Ale tentokrát mama nevedela, čo robiť.
Ale tentokrát mama nevedela, čo robiť.
Ale tentokrát mama nevedela, čo robiť.

DRUHÉ DEJSTVO

Scéna 1 – amputácia

MAMA Spi, dieťaťko, spiže...*(spieva)*

ZLÁ NOHA Často sa mi vracala jedna nočná mora. Videla som Stana skrúteného bolesťou. Kričal. Plakal. Jeho utrpenie bolelo aj mamu. Prosíkala, aby som prestala. Ale ja som nemohla nič urobiť. Len sa dívať, ako tí dvaja trpia. Raz po neviem koľkej už ťažkej noci som sa rozhodla odísť. Bola to jediná možnosť. Ale kamkoľvek som prišla, spôsobovala som ešte viac utrpenia – niektorí o mňa zakopávali a lámali si vlastné nohy, iní sa tlačili pri nehode, aby ma videli, a dochádzalo tak k ďalším zraneniam. Ťahali sa za mnou samé problémy, hnev a smútok. Preto som zamierila k horizontu a premýšľala som, či na mňa vôbec niekde čaká šťastie, alebo aspoň nie nešťastie.

STANO Keď sa schyľovalo k operácii...

ZLÁ NOHA To začalo už oveľa skôr...

STANO Mama a teta Miša si išli zapáliť...

ZLÁ NOHA Keď sa Stano narodil so Zlou nohou – so mnou...

STANO Mama jednou rukou típla cigaretu...

ZLÁ NOHA Stanov tatko odišiel a už sa nevrátil...

STANO A druhou si zapalovala ďalšiu...

ZLÁ NOHA Vtedy sa Stanova mama rozhodla, že musí byť silná...

STANO Obe tam stáli a mlčali...

ZLÁ NOHA Sľúbila si, že už nikdy nebude plakať...

STANO Boli unavené...

Stano a Zlá noha

- ZLÁ NOHA A neplakala...
- STANO Pokúšala sa zas a znova niečím utešovať...
- ZLÁ NOHA Až do dneška.
- STANO Už nezostalo iné, len čakať.
- MAMA Stanko!
- STANO Operácia sa podarila, ale mama sa rozplakala. Desať rokov zadržované slzy konečne začali tiecť.
- MAMA Stanko!
- STANO Mama nerada dávala najavo svoje city, ale nemohla si pomôcť.
- MAMA Stanko môj!
- STANO Už som nemal Zlú nohu. Miesto nej bol smutný pahýľ.

Scéna 2 – sláva

- STANO Niekoľko ďalších dní sme boli slávni – Stano, jeho Zlá noha a nebojácna mama. Písali o nás v novinách po celom svete. Najlepší vedci na svete prišli na špeciálne sympóziu.
- MAMA Hlavne pili alkohol. A fajčili cigarety.
- STANO Ale občas diskutovali o tom, čo urobiť s nohou, ktorá pokrýva 12% povrchu Zemegule.
- MAMA Stano dostal od nadácie „Nový štart“ protézu.
- STANO Akurát škoda, že neni z dreva. Vždycky, keď sme sa hrali so Zlou nohou na pirátov, predstavoval som si, že budem mať drevenú nohu.
- MAMA Pôjdeme na prechádzku? Akože, na skutočnú prechádzku?
- STANO Podme.
- MAMA Tak pod'.

Scéna 3 – vesmír

- ZLÁ NOHA Doktori sa nakoniec rozhodli, že jeden koniec Nohy priviažu k rakete a vystrelia ma do vesmíru. Konečne som si mohla splniť sen. Som kozmonautka. Je tu príšerne prázdno a chladno. Cítim vlastne len zimu. Občas, keď sa dlho nehýbem, zdrevenuejú mi od zimy prsty, postupne od najmenšieho po najväčší, až nakoniec necítim celé chodidlo. V takých chvíľach si predstavujem, že som znovu so Stanom a hráme sochy – kto sa prvý pohne, prehráva. Stano vždycky prehrával, pretože ho niečo svrbelo alebo dostal hlad a škŕkalo mu v bruchu. Je mi za Stanom a mamkou smutno. Hrozne mi chýbajú. Ale tu aspoň nikomu neublížujem. A asi je to tak pre všetkých lepšie.
- MAMA Nepozeraš sa?
- STANO Nie.
- MAMA Dobre. Už! Môžeš si vybrať jeden nový komiks o X-Menoch.
- STANO Nie, mami, ďakujem.
- MAMA Aha. Tak čo keby sme šli na zmrzku, takú naozajskú?
- STANO Nemám chuť na zmrzku.
- MAMA Ok. Chápem. Tak poďme domov.
- STANDA Poďme.
- STANO Mami? Prečo som iný ako ostatní?
- MAMA Každý človek je svojim spôsobom výnimočný. Ty si proste výnimočnejší ako ostatní.

KONIEC